

برای دستیابی به متن کامل این پایان نامه
به آدرس زیر مراجعه فرمایید:

<http://irandoc.ac.ir/forms/documentform.aspx?ret=th29480>

۱۳۷۸ / ۹ / ۲۰

۲۹۴۸۰

دانشگاه شهید بهشتی
دانشکده شهرسازی و معماری
پایان نامه دوره کارشناسی ارشد طراحی شهری

موضوع رساله:

برنامه احیای بافت قدیم و
طرح بازسازی
ارگ قاجاری گرگان

- ۶۲۰۰۰

استاد راهنما:
دکتر علی غفاری - دکتر کامران ذکاوت
استاد مشاور:
دکتر سید محسن حبیبی - مهندس حمیدرضا سیوری

دانشجو:
سید علی اکبر موسوی

سال ۱۳۷۶

۲۹۴۸۰

«بنام خدا»

چکیده رساله:

موضوع پایان نامه حاضر که به منظور اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته شهرسازی با گرایش طراحی شهری تهیه شده، با عنوان «برنامه احیای بافت قدیم و طرح باززنده سازی ارگ قاجاری شهر گرگان» در تاریخ ۷۵/۱۰/۱۰ توسط شورای آموزشی گروه شهرسازی به تأیید رسید و طبق برنامه از پیش تعیین شده و با هماهنگی و راهنمایی اساتید راهنما (آقایان دکتر غفاری و دکتر ذکاوت)، برای دستیابی به اهداف کلی زیر برنامه ریزی شد:

- ۱- شناسایی شیوه های مداخله در بافت قدیمی و مراکز تاریخی شهرها، ارزیابی سابقه این امر در کشورهای دیگر با نگاهی به تجربیات اخیر ایران.
 - ۲- تحقیق و تدوین قواعد، معیارها و مبانی تئوریک طراحی شهری
 - ۳- جستجوی مکانیزم شناخت و ویژگیهای عمده سازمان کالبدی و سیمای شهری در محدوده بافت قدیم گرگان با تأکید بر فضاهای شهری و تجزیه و تحلیل آنها، شناخت ارزشهای کالبدی فضاهای شهری و عناصر معماری بومی و بکارگیری آنها متناسب با پتانسیل و استعداد هر بنا و یا محوطه تاریخی از دیدگاه طراحی شهری.
 - ۴- طراحی شهری و باززنده سازی مجموعه ارگ قاجاری در باغشاه گرگان
- روش تدوین رساله حاضر عمدتاً تحلیلی و مبتنی بر دیدگاه طراحی شهری، و جستجوی راهکارهایی برای ارتقای کیفیتهای محیطی هسته تاریخی گرگان و باززنده سازی مجموعه ارگ حکومتی قدیم شامل: سبزه میدان، توپخانه و دیوانخانه اقامتگاه محمدخانمی باشد.
- فرآیند مطالعه و طراحی این پروژه بر شش بخش زیر استوار شده که عبارتند از:
- بخش ۱- کلیات، مفاهیم پایه و متدولوژی تحقیق
 - بخش ۲- مطالعات عمومی در خصوص پیشینه تئوریک طرحهای بهسازی، نوسازی و بازسازی بافتهای کهن شهرها و از جمله گرگان
 - بخش ۳- مبانی نظری طراحی شهری بمنظور آشنایی با معیارها و قواعد این دانش و حرفه.
 - بخش ۴- مطالعه ویژگیهای بافت قدیم گرگان بمنظور آشنایی با ارزشهای فرهنگی و کالبدی/فضایی بافت شهری و استخراج دستورکارهای طراحی منطبق بر الزامات محیطی و ویژگیهای بومی منطقه.

- بخش ۵- قواعد، چارچوبها، سیاستگذاری کالبدی و برنامه پروژه
 - بخش ۶- طراحی شهری ارگ قاجاری و ارائه پیشنهادات کالبدی/فضایی
- بخشی از کار تحقیق، بصورت عملیات میدانی، گردآوری اطلاعات زنده و مستقیم و برداشت عینی از وضع موجود، و بخش دیگر کار، در قالب تدوین مبانی نظری و تئوریزه کردن روشها و ابزارهای حرفه ای طراحی شهری در عرصه مرمت شهری و بصورت عملیات

کتابخانه ای انجام شده است. در این بخش، از منابع مختلفی استفاده شده که در متن پایان نامه به آنها اشاره شده است. نکته قابل ذکر در انجام این کار آنست که نگارنده، خود، مسئول تهیه طرحهای بهسازی بافت قدیم گرگان بوده و از منابع مربوطه استفاده فراوان نموده است. دستاوردهای رساله حاضر علاوه بر تدوین مطالبی که در قالب سرفصلهای مطالعاتی فوق بدان اشاره شد، در شکلهای زیر تبلور می یابد:

- ۱- طرح مسئله «روشی شناسی توسعه درونی بافتهای شهری»
- ۲- تلاش برای «تصمیم سازی» و «مشارکت در تصمیم گیری»
- ۳- تلاش برای «کار آفرینی» و تعریف صورت مسئله هایی برای تعدادی پروژه طراحی، قابل پیگیری از طریق مراجع و مسئولین محلی و استانی.
- ۴- ایجاد فرصتی برای آزمون آموختنی های دوره طراحی شهری و آشنایی بیشتر با تواناییها و کاستی های احتمالی آن.

مجموع این رساله در دستگاههای دولتی و ارگانهای رسمی کشور که به طریق اولی با مقوله بهسازی، نوسازی و بازسازی فضاهای قدیمی شهرهای ایران سروکار دارند قابل عرضه می باشد. از آنجا که موضوع پروژه حاضر در ارتباط مستقیم با کار حرفه ای نگارنده و در جهت برنامه های وزارت مسکن و شهرسازی و شرکت عمران و بهسازی شهری می باشد، نهاد یاننده و دیگر سازمانهای ذیربط مانند سازمان مسکن و شهرسازی استان گلستان، شهرداری گرگان، سازمان میراث فرهنگی گلستان و در نهایت مردم و بخش خصوصی که دخیل در امر توسعه شهری هستند، می توانند از بهره برداران این پایان نامه باشند.

و نکته آخر اینکه، علیرغم انرژی فراوانی که برای انجام یک کار تحقیقی کامل برای تهیه رساله حاضر صرف شده و مدارک بسیاری در رابطه با موضوع، گردآوری و عرضه شده است، بی شک، کاستی هایی در دستاورد نهایی وجود دارد. و این، طبیعی است. گستردگی و پیچیدگی موضوع از یکسو و دانش و توان محدود نگارنده، در فرصت محدودتری که در اختیار داشته است در یروز کاستی ها، مؤثر بوده است و نگارنده امید دارد آنچه را که در این رساله گردآورده، حداقل، بعنوان مواد خام و اولیه یک کار جدی و اساسی در حرفه طراحی شهری و باززنده سازی فضاهای ارزشمند شهر کهن گرگان بکار گرفته شود. و آنرا «زکات تحصیلات تکمیلی» نگارنده محسوب کنند.

با احترام
سیدعلی اکبر موسوی

تقدیر و تشکر:

تهیه و تدوین رساله پایانی هر مقطع تحصیلی، حکایتهایی دارد و چگونگی آغاز و انجام کار پایان نامه و پروژه عملی، بارِ خاطره بی‌بسیار بالایی برای تمامی دانشجویانی که در این فرایند، به این نقطه رسیده اند، دارد. برای آن گروه از دانشجویانی که در شرایط سنی/شفلی/اجتماعی و خانوادگی ویژه ای، آنهم در دوره تحصیلات تکمیلی - هرکدام به دلیلی منحصر بفرد- تصمیم می گیرند که بر انبان دانسته ها و یا تعداد مدارك تحصیلی شان بیفزایند، این حکایت شنیدنی تر است. و بدون شك، سرمایه هرکسی، جزآنچه که در حسابهای پس انداز و پیش انداز زندگی اش دارد! - و حکایتش نگفتنی است- یکسری از این بار و بُنه خاطرات است که در لحظات «باخودبودنِ خودمانی اش»، سرش را به آنها گرم می کند و ازاین منظر، عمر رفته و راه کوفته پشت سر را نگاه می کند و... خوشا بحال آن که در این «خودبینی» (از نوع مثبت!)، خرسند شود و لبخند رضایتی دردلش، بشکفد.

در آماده سازی، هدایت و تولید پایان نامه و پروژه نهایی ام، عزیزانی را به زحمت انداخته ام که اگر هرکدام، از كمك و منتی که بر من داشته اند دریغ می کردند، نمی توانم حدس بزنم که عاقبت کار این دوره تحصیلی، بر من چگونه می گذشت. در این آغاز کلام رساله، جادارد که از یکایک این مهربانان و دوستان و همراهان، تقدیر شایسته و بایسته ای بنمایم. اگرچه ممکن است نبینند و نخوانند و حقا که در پاسخ لطفهایشان، کمترین کاری که می توان کرد، همین يك صفحه مطلبی است که تقدیمشان می کنم.

اول: جناب آقای دکتر غفاری را در صدر همه، آقای دکتر ذکاوت را نیز، آقای مهندس سپهری را علیرغم مشغله فراوانی که داشته اند و ۲-۳ بار در مراحل تهیه کار گفتگوی مشاوره ای داشته ایم، آقای دکتر حبیبی را که هم در دانشگاه تهران و هم دانشگاه ملی در مسیر هدایت و مشورت و کنترل عالی انجام کار، دچار زحمت کرده ام. بعد: دوستان خوبم، آقای طبیب زاده، گرافیسست ارژنده و مدرس دانشگاه که در آرایش مدارك پروژه و صفحه بندی مطالب، راهنماییم کردند، و آقای مهندس دایان ایگدری که بخشی از کروکیهارا، زمانی که در انجام پروژه های بافت قدیم، در دفتر کار خوداوند همکارم بودند برایم تهیه کردند، و آقایان مهندس مهدی و میثم یزدانی که در دوره های مختلف پروسه تهیه و تنظیم و تزئین مدارك پروژه، به تناوب و مداوم همراهم بودند.

آرزوی سلامتی، موفقیت و نشاط برای همگی دارم و باز هم، سپاسگزارم.

(کسی کاندران بوم آباد، نیست به کام از دل و جانِ خود، شاد نیست!)

رساله دوره فوق لیسانس معماری را، هم برای گرگان تهیه کرده بودم و اینک، پس از گذشت قریب به هفت سال، استان گلستان به مرکزیت شهرگرگان تأسیس شده است. کار و اندیشه فراوانی را برای این شهر صرف کرده ام و با بسیاری از مشکلاتش، از دیدگاه حرفه ای آشنایم. این آشنایی، تعهدآور و مسئولیت زاست و من، عزم آن دارم که در حد توان و دانشم، در جهت حل مشکلات شهر و شهروندان، یارشان باشم و در آرزوی آنم که روزی، با همسر و فرزندمان، توشه سفر ببندیم و در آن دیار زیبا و دوست داشتنی، زندگی را سپری کنیم. به امید آنروز...

این رساله را به:

همسر و همراه بُردبارم

پسر عزیزم

و تمامی دوستداران گرگان زمین

تقدیم می کنم.

سیدعلی اکبر موسوی

تهران

۸۰	پ - تحولات کالبدی بافت در شهر سازی معاصر
۸۶	ت - ویژگی های کالبدی فضای شهری بافت قدیم گرگان
۸۶	۱- کاربرد متنوع
۸۷	۲- نحوه ارتباط با شبکه راهها
۸۸	۳- شکل و نظام درونی فضاهای شهری گرگان
۸۹	۴- محصور شدن
۹۱	۵- ابعاد و تناسبات
۹۱	۶- غنا
۹۳	ث- مسائل و مشکلات کالبدی بافت قدیم
۱۰۴	ج- ویژگی های عمومی طرح بهسازی و نوسازی بافت
۱۰۵	۱* ویژگی های نظام تقسیمات شهری
۱۰۶	۲* ویژگی های نظام تردد، تجمع و توقف
۱۰۸	۳* ویژگی های حوزه های توسعه کالبدی
	۴* توصیه های عمومی کالبدی در حوزه های توسعه
۱۲۲	۵* نظام منطقه بندی کاربری اراضی پیشنهادی
۱۲۲	۶* مشخصات برنامه ای سایت مور دنظر
	بخش پنجم: قواعد و چارچوبهای طرح و برنامه بازسازی
۱۲۵	۱- طرحهای مصوب بالا دست
۱۲۸	۲- پتانسیل های موجود و سیاستگذاری کالبدی
۱۲۸	۲-۱- سازمان فضایی
۱۲۸	۲-۲- عناصر شاخص کالبدی/نشانه شهری
۱۲۸	۲-۳- ارتباط فضاهای باز شهری
۱۲۹	۲-۴- فعالیتها و عملکردها
۱۲۹	۲-۵- سلسله مراتب دسترسی
۱۲۹	۲-۶- فضای پر و خالی/ شکل فضای باز
۱۳۰	۲-۷- نظام قطعه بندی زمین/اندازه قطعات تفکیکی
۱۳۰	۲-۸- مبدأ و مقصد گذرهای ارتباطی
۱۳۱	۲-۹- اقلیم و الزامات اقلیمی
۱۳۱	۲-۱۰- سیمای شهر
۱۳۲	۲-۱۱- معماری مجموعه(معماری راه/ معماری شهر)
۱۳۳	۲-۱۲- سیمای زمین

بیاتافرستیم، ای دل، به جان بر آن آشکارای پنهان،

درودا

صفحه

فهرست مطالب

بخش اول: کلیات، مفاهیم پایه و متدولوژی تحقیق

- ۱- تعاریف ۱
- ۲- هدف تحقیق ۲
- ۳- اهمیت و ضرورت موضوع ۳
- ۴- روش مطالعه ۴
- ۵- منابع تحقیق ۵
- ۶- عرصه تحقیق و محدوده موضوع پروژه ۵

بخش دوم : مطالعات عمومی

- ۱- پیشینه تئوریک بهسازی و نوسازی بافت شهری ۷
- ۲- بررسی ویژگیهای طرحهای بهسازی بافت قدیم در ایران ۱۳
- ۳- تاریخچه شکل گیری شهر قدیم ۱۷
- ۴- مطالعات عمومی در مقیاس شهر و منطقه ۱۸
- ۵- مطالعات در مقیاس بافت قدیم ۲۱
- ۶- مطالعه ویژگیهای زیست محیطی بافت مرکزی شهر ۲۶
- ۷- شناسایی و ارزیابی یافته های کالبدی ۲۶

بخش سوم : (مبانی نظری) بررسی تئوریک نظام فضائی - کالبدی شهر و فضای شهری

- الف- نظام فضائی شهر ۳۶
- ب- روش طراحی شهر ۳۹
- پ- مفاهیم پایه ای و تعریف فضای شهری متمرکز ۴۳
- ت- ویژگیهای کالبدی فضای شهری متمرکز ۴۶
- ث- عرصه های زیباشناسانه طراحی شهری ۶۶
- * حوزه شناخت و فعالیت طراحی شهری ۶۸
- * معیارهای عام زیبا شناختی در طراحی شهری ۷۱
- * مفهوم مکان و محور در طراحی شهری ۷۳
- * یادداشت های بخش ۷۴

بخش چهارم : مطالعه ویژگی های بافت قدیمی شهر

- الف- سازمان فضائی بافت قدیم ۷۵
- ب - سیمای عمومی بافت ۷۸

بخش ششم : طراحی شهری ارگ قاجاری

- ۱- انگاره کلی ۱۳۴
- ۲- ایده اولیه طراحی/طرح باززنده سازی ۱۳۵
- ۳- ارائه کلیات طرح کالبدی ارگ ۱۳۶
- ۴- طرح کالبدی منتخب ۱۳۸
- ۵- جزئیات شهرسازی/عناصر طراحی شهری ۱۴۰
- * عناصر سیمای جداره ها ۱۴۱
- * اثاثیه و مبلمان شهری ۱۴۲

بخش اول:

کلیات،

مفاهیم پایه،

متدلوژی تحقیق

بخش اول: کلیات، مفاهیم پایه و متدلوژی تحقیق:

۱- تعاریف

موضوع رساله حاضر عبارتست از «بازسازی ارگ قاجاری گرگان» با نگاهی به بحث کلی «طرح بهسازی و نوسازی و بازسازی بافت قدیمی شهر». ابتدا قبل از تعریف مفهوم کلی موضوع، بایستی واژه هایی که درون عنوان فوق مستتر است شکافته و تعریف شود تا با استفاده از تفسیر و تشریح هر یک، بتوان مفهوم کلی موضوع را بیان نمود.

*** طرح بهسازی، نوسازی و بازسازی بافت قدیم:

- x طرح بهسازی: طرحی که در آن «ابقای آنچه که هست توأم با مرمت و حفاظت ابنیه و فضاهای ارزشمند تاریخی مورد نظر است.
 - x طرح نوسازی: طرحی که در آن «احیای آنچه که هست و جایگزین ساختن بناها و فضاهای جدید در جهت ایجاد ارزش نوین مورد نظر است.
 - x طرح بازسازی: طرحی که در آن «تخریب» آنچه که هست و فاقد ارزش و نگهداری می باشد و ساختن مجدد آنچه که در گذشته بوده، مورد نظر است.
 - x بافت قدیم: بخشی از هسته اولیه شهر که علاوه بر قدمت کالبدی، ابنیه و فضاهای بازمانده از گذشته و تاریخ شهر را در آن می توان درون آن جستجو کرد و عمدتاً دچار فرسودگی کالبدی است.
 - x ارگ قاجاری: بخشی از محدوده جنوبی بافت قدیم شهر گرگان در دوران قاجار که براساس آثار و شواهد مستند و موجود، مجموعه حکومتی استرآباد (گرگان) بوده و دیوانخانه آقامحمد خانی آن هم اکنون درون پادگان فعلی سپاه باقی است.
- با این ترتیب، موضوع طرح و پروژه حاضر را می توان در قالب احیای ارزشهای تاریخی و فرهنگی محدوده ارگ حکومتی شهر گرگان که در بخشی از بافت قدیمی شهر واقع شده است از طریق حفاظت، مرمت و نگهداری ابنیه و فضاهای ارزشمند موجود، تخریب ابنیه و فضاهای الحاقی که هویت تاریخی محدوده را مخدوش و دگرگون ساخته و بازسازی میدان توپخانه و سبزه میدان قاجاری شهر در قالب ایجاد یک فضای شهری سازمان یافته و واجد ارزشهای بصری و هنری، در تلفیق با فعالیتهای آرام انسانی (پارک شهر، باغ ملی و فرهنگسرای گرگان) بیان نمود.

۲- هدف تحقیق:

در تدوین اهداف تحقیق حاضر، بر مبنای آنچه که در بیان موضوع رساله اشاره شد، به موارد زیر می توان اشاره کرد:

• اهداف اصلی:

- ۱- تدوین اصول، مبانی و نظریات مربوط به طراحی شهری
 - ۲- آزمودن روشهای طراحی آموخته شده در دوران تحصیل در قالب يك نمونه عینی
- اهداف برنامه ریزی و طراحی:

اهداف کلی	اهداف عملیاتی
بهبود کیفی فضای شهری (احساسی/زیبایی شناسی)	۱- بهره وری کامل از امکانات بالقوه شهری ۲- ایجاد فضاهای بدیع و زیبای شهری ۳- حفظ ارزشهای بصری موجود در بافت شهری
نوسازی و بازسازی فضای شهری	۱- سهولت دریافت و شناخت فضای شهری (خوانایی) ۲- سستیابی به سلامتی روانی و جسمی
بهبود فرهنگ شهرنشینی (اجتماعی/فرهنگی)	۱- ایجاد فضای ارتباط جمعی و معاشرت شهروندان ۲- ارتقای دانش استفاده از فضاهای شهری ۳- تزریق فعالیتهای جمعی در فضاهای شهری

۳- اهمیت ضرورت موضوع:

موضوع بازسازی فضاهای شهری و گرایش به باززنده سازی فضاهای جمعی در بافت قدیمی و هسته مرکزی شهرها، در شرایطی مطرح می شود که غالب کسانی که در حوزه طراحی شهرها و در عرصه تهیه طرحهای توسعه و عمران شهری در کشور ما فعالیت می کنند از فارغ التحصیلان معماری دانشکده های داخل و یا خارج از ایران هستند و امر حفاظت و احیا، احترام به سنت و ارزشهای فرهنگی و ملی، در تهاجم سیل اسای تقاضای به ساختمان و مسکن، مقوله ای تلقی می شود که گویی، اگر کسی به آن مبادرت ورزد از قافله مهندسی و تکنولوژی بازمانده است. مدرنیسم حاکم بر

نظام معماری و ساختمان سازی، به طریق اولی در عرصه شهرسازی نیز پا باز کرده است و رسوخ اندیشه های فریبنده و به ظاهر نوگرایانه در فرهنگ شهرسازی کشور، راه را بر تمامی ارزشهای شهرسازی و شهرنشینی ملی و اصیل - که برچسب «سنتی» را بر آن عاریه کرده اند - سد کرده است.

نگارنده این رساله اعتقاد دارد که درون این بافتهای قدیمی و فرسوده که در گرگان و لنگرود و در اصفهان و شیراز و سمنان و کاشان و یزد، و در تبریز و تهران و رشت و لاهیجان، و ماسوله و اردبیل، و آنجاهایی که هنوز فرصت بازدید و کنکاش در آنها را نداشته ام گنجینه های گرانبهایی از «ثروت» نهفته است و این بنده ناچیز، در عجبم که چرا در مدارس و دانشگاههای این «برز پرگهر»، در تمامی رشته هایی که به طریقی با مقوله فرهنگ، هنر، تمدن و سنتهای زیستن و «انسانی زیستن» سروکار داریم، از این مدرسه عینی و جامعه محسوس خبری نیست؟! و چرا در این کشور که فرهیختگان، روزگاری الگوی دانشمندان عالم غرب بوده اند، اینقدر از خویش گریزان و با خویش بیگانه اند؟!.

همین نیم نگاهی را که به هسته های کهن و ارزشمند دارای بار تاریخی شهرهای تهران و یزد در دوره طراحی شهری داشته ایم می تواند سرفصلی بر توجه بیشتر به ارزشها و میراث «خودی» دانست و تجربه ای را که در احیای ارگ قاجاری تهران و باززنده سازی محله فهادان یزد در کارگاههای ۲ و ۳ داشته ایم، ارزشمند ترین اقدامی می داند که در راه تقویت رابطه طراح شهر با شهرهای پیرامونش، و نه آن شهرهایی که در کتب تاریخ از آنها یاد می کنند و هیچگاه منشأ هیچ درس و عبرتی نبوده، از سوی دانشکده انجام شده است.

با این توضیح ضمن اشاره به اینکه موضوع باززنده سازی و احیای فضاهای هویت خش هسته های تاریخی شهرهای کهن کشور در دستور کار وزارت سکن و شهرسازی و سازمان میراث فرهنگی کشور قرار دارد، اضافه می نماید که بازنگری در اصول و اهداف طراحی شهری، بمنظور دستیابی به مبانی و معیارهای نظری و تنوریک قابل دفاع و قابل استفاده، تنها از طریق درگیر شدن با موضوعات مشابه موضوع این رساله و انجام تحقیق در این راستا میسر است. اگرچه آنچه در این زمینه انجام شده است بدلیل نوپا بودن رشته طراحی شهری در ایران، شاید از انگشتان دست نیز تجاوز نکند ولیکن پرداختن به این قبیل موضوعات، بخودی خود و در ادامه مسیر و توسعه دانش طراحی شهری می تواند از سوی دیگر محققان مورد نقد قرار گرفته و ضعفهای رساله حاضر را در تکامل اقدامات مشابه، مرتفع سازد.

۴- روش مطالعه:

روش مطالعه حاضر با تکیه بر دانش برنامه ریزی و بویژه طراحی شهری، عمدتاً تحلیلی است. رساله بر این چارچوب نظری و برنامه ای منسجم و از پیش تعریف شده، در يك فرایند منطقی و طی مراحل زیر به مسئله «باززنده سازی فضای شهری» پاسخ می دهد. مراحل مذکور عبارتند از:

الف- مبانی نظری و تدوین تئوری طراحی

در این مرحله ضمن بررسی نظریه ها و دیدگاههای رایج حاکم بر دانش و حرفه طراحی شهری و حوزه های مرتبط با این دانش، روند تاریخی شکل گیری انواع فضاهای شهری و بویژه فضاهای متمرکز، و اصول و مبانی تئوریک موجود که می تواند راهنمای عمل طراح شهر باشد، مطرح می شود.

ب- شناخت بستر طرح

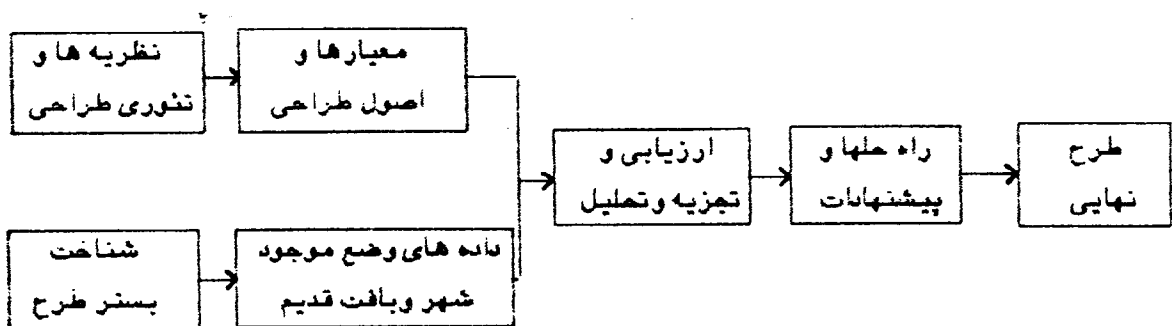
مرحله شناخت با تاکید عمده بر مطالعات کالبدی، به اجمال شهر گرگان و بافت قدیمی شهر را که در ارتباط مستقیم با موضوع طراحی قرار می گیرند به همراه الگوهای ارزشمند قابل استفاده در طراحی، معرفی می نماید.

ج- ارزیابی یافته ها

پس از شناخت وضع موجود و گردآوری داده های مرتبط با موضوع طرح، اعم از آنچه که به بافت قدیمی شهر مربوط است و آنچه که ارگ قاجاری را تحت تأثیر قرارداد است و یا از آن متأثر می شود ارزیابی، تجزیه و تحلیل و عرضه می شود.

د- پیشنهاد طرح باززنده سازی ارگ قاجاری

سپس برپایه تحلیلهای پیش گفته و پتانسیلهایی که در محدوده ارگ قاجاری معرفی شده اند طرح پیشنهادی ارائه می شود.

۵- منابع تحقیق:

منابعی که در این رساله تحقیقی مورد استفاده قرار گرفته اند از سه نوع بوده اند که در آرشیو مهندسين مشاور خودآوند موجود و در دسترس نگارنده که مديرعامل شرکت ياد شده است بوده و بر مبنای تجارب و سوابقی که در راه انجام طرحهای بهسازی و نوسازی بافتهای قدیمی شهرهای گرگان و لنگرود کسب شده از آنها استفاده گردیده است. منابع يادشده عبارتند از:

الف- کتب، مقالات و مجلات شهرسازی (اعم از منابع داخلی و خارجی).

ب- نقشه ها و فایل های کامپیوتری طرح.

ج- عکسهای قدیمی، عکسهای کنونی شهر و محدوده مورد مطالعه و اسلایدها.

۶- عرصه تحقیق و محدوده موضوع پروژه:

بخشی از پروژه حاضر در قالب برنامه های دفتر بهسازی و نوسازی شهری که از دفاتر فعال شرکت عمران و بهسازی شهری در حوزه وزارت مسکن و شهرسازی است بعنوان طراحی شهری باغشاه و شیرکش مطرح شده است وليکن آنچه که در این رساله بدان پرداخته شده علیرغم آنکه زمینه های تحقق عملی و اجرایی را دارد، با هدف تهیه يك طرح اجرایی، یا آن برخورد نشده است و این نکته را در تفاوت ماهوی اقدامات اجرایی بخشهای در گیر با پروژه های ملی با آنچه که تحت عنوان «کارهای اکادمیک» می شناسیم باید جستجو کرد.

از سوی دیگر پرداختن به موضوعاتی از این قبیل، و آنچه که موضوع خاص این رساله را تشکیل داده است، فارغ از الزامات و محدودیتهایی که در تأمین منابع مالی برای بخش اجرایی قابل تصوریم، گرایش به یافتن راه کارهایی برای ارج نهادن به «توانمندی ها و ارزشهای مدفون شده شهرسازی و معماری کشورمان است» و چه بسا از این طریق، ایده ها، به عرصه عمل وارد شوند و همانگونه که «باید» مرز بین دانشگاه و واقعیت های جاری در بیرون از آنرا برداشت و چشمهایش را به نیازهای جامعه گشود، موضوعات را بایستی از عرصه های صرفاً نظری به عرصه های عمل سوق داد. و این پروژه در آن راستا تعریف شده است.

اگر دانشجویان را به توافقنامه هایی که دانشگاه ها با وزارت مسکن و شهرسازی ردوبدل کردند آشنا سازیم و به کاربردهای مختلف و ضروری این ماجرا، اهمیت کافی داده شود، بدون شك بسیاری از موضوعات پروژه های نهایی دانشجویان می تواند برای حل مشکلی از مشکلات فراوان جامعه، بکار رود.

بخش دوم:

مطالعات عمومی